

IBBY NOVICE

MEDNARODNI KONGRES LECTURA 2013: HAVANA, KUBA, 22.–26. OKTOBER 2013

*Un libro nuevo es siempre un motivo de alegría,
Una verdad que nos sale al paso,
Un amigo que nos espera,
La eternidad que nos adelanta,
Una ráfaga divina que viene a posarse
En nuestra frente.*
José Martí

*Nova knjiga je vedno razlog za veselje,
resnica, ki nam pride naproti,
prijatelj, ki nas čaka,
večnost pred nami,
božanski sunek, ki se zaustavi
na našem čelu.*
José Martí

V Havani bienalno poteka *Lectura*, mednarodni kongres mladinske književnosti in branja, ki združuje strokovnjake in praktrike iz latinskoameriških držav. Organizirata ga Comité Cubano del IBBY (Kubanska sekcija IBBY) in Cátedra Latinoamericana y Caribeña de Lectura y Escritura (Latinskoameriška in karibska katedra za branje in pismenost) v sodelovanju z Mednarodno zvezo za mladinsko književnost (IBBY) in z večimi kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami na Kubi in v drugih latinsko ameriških državah.

Letošnji kongres – **Lectura 2013** – je bil posvečen 160-letnici rojstva kubanskega pesnika in narodnega heroja

José Martíja (1853–1895), ki je deloval kot novinar, revolucionarni filozof, prevajalec, profesor, založnik in politični teoretik. Zato v podnaslovu konference tudi citat iz njegovega dela *La Edad de Oro* (Zlata doba) *Se ha de conocer las fuerzas del mundo para ponerlas a trabajar* (Spoznati je treba sile sveta, da bi jih lahko aktivirali). Obenem pa je »napovedoval« 34. mednarodni kongres IBBY, ki bo naslednje leto v Mexico City (10.–13. september 2014).

Zbralo se nas je okrog 200 udeležencev, od tega približno 130 aktivno, s predstavitvami referatov, s prispevki na okroglih mizah idr. Večina udeležencev je bila seveda s Kube in iz

latinskoameriških držav, le posamezniki pa iz Francije, Portugalske, ZDA ... in Slovenije.

Osrednje teme Lecture 2013 so bile: branje in bralci v 21. stoletju; več branja – različna znanja; branje in svoboda – branje kot dejanje svobode; moderni razlogi za branje; politika knjižne produkcije v Latinski Ameriki – bistveno je oz. bi bilo sodelovanje. V latinskoameriških državah so po stopnji pismenosti in promociji branja kakšno desetletje za nami. Povprečno je v teh državah sicer 90% ljudi pismenih, toda gre predvsem za klasično pismenost, medtem ko so internet in novi mediji dostopni v glavnem le v urbanih okoljih in med bogatejšimi prebivalci. Poleg tega so strokovno in praktično usmerjeni do posameznih starostnih skupin in do prebivalstva v celoti, manj so pozorni do ranljivejših skupin prebivalstva in njihovih problemov pri branju (npr. otrok z disleksijo in z drugimi učnimi težavami, slepih in slabovidnih, gluhih in naglušnih, ljudi z duševnimi motnjami itd.), kar so osrednje teme različnih strokovnih posvetovanj v razvitejših delih sveta.

V seminarjih pa so bili predstavljeni tudi referati, ki so obravnavali naslednje **podteme**:

- branje in (ne)pismenost; klasično in nove oblike branja; oblikovanje kritičnega branja za 21. st.;
- opismenjevanje in začetno branje; vpliv družinskega branja na bralno uspešnost otrok; branje slikanic pri šolskem pouku;
- priseljenci – otroštvo in literatura; posledice kolonializma in branje; vpliv oralne tradicije (npr. Indijancev v Braziliji) na branje;
- problemi poučevanja literature iz različnih držav; branje kot okno v različne svetove; razvijanje estetskega v otroški literaturi;
- promocija knjige, literature in branja; motivacija za branje različnih starostnih skupin (od malčkov do odraslih); izobraževanje učiteljev za branje (izkušnje z različnih (pedagoških) fakultet); kreativno pisanje in moderna literatura;
- šolska knjižnica, njena vloga, cilji, učni načrt, povezovanje z vsemi učnimi predmeti; nova bralna gradiva in nove oblike pismenosti;
- splošna knjižnica – prostor humanih pričevanj; branje in mladinski oddelki v splošnih knjižnicah;
- javno branje kot obogatitev kulturnega okolja; branje kot možnost druženja, medgeneracijskega razumevanja; branje v urbanem in v ruralnem okolju;
- branje in filmi, posneti po literarnih predlogah; literatura, glasba in vizualne predstavitve; AV branje in oblikovanje kritičnega mnenja; radio in film v Latinski Ameriki; branje in internet; vpliv video iger na linearno branje; branje in tehnološka revolucija v izobraževanju; knjižni festival v Havani.

Predstavila sem Bralno značko Slovenije, naše edinstveno bralno gibanje, ki že več kot pol stoletja uspešno motivira mladino (in tudi odrasle) k branju, se prilagaja spremembam bralnih gradiv in nosilec sporočil, ves čas pa ostaja njen osrednji cilj branje kakovostne (slovenske) književnosti, razvijanje bralne pismenosti in kulture. V resnici pri Bralni znački »delamo za otroke« otroke (*Para los niños trabajamos*), kot je poudarjalo eno od »gesel« konference, in sem jo predstavila drugim, prepričana, da je s svojo organiziranostjo in oblikami dela lahko za zgled marsikateri državi, ki želi dvigniti bralno kulturo (*Se ha de conocer las fuerzas del mundo para ponerlas a trabajar*).

Tilka Jamnik